

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖSPäätös nro 21/2010
12.3.2010**Asia:** Virkasuhteen irtisanominen ja virantoimituksesta pidättäminen**Oikaisuvaatimuksen tekijä:**

A

Virasto: Työsuojelupiiri**Päätös, johon haetaan oikaisua**

Työsuojelupiirin päätös 8.4.2009, jolla työsuojeluinsinööri A:n virkasuhde on irtisanottu päättymään neljän kuukauden irtisanomisajan kuluttua ja pidätetty virantoimituksesta.

Perustelut:*Kuuleminen*

A:lle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi kuulemiskirjeellä, jonka hän on saanut tiedokseen 9.3.2009. Kuulemisen määräaika on ollut 16.3.2009. A on toimitannut 13.3.2009, oikeastaan 12.3.2009 päivätyn kuulemisen siirtopyynnön, jossa hän on pyytänyt kuulemisen siirtämistä terveydellisistä syistä viitaten työnantajalle aiemmin toimitettuihin lääkärintodistuksiin. A:lle on siirtopyynnön johdosta toimitettu haastemiehen välityksellä tiedoksi kirje, jossa on kerrottu, ettei kuulemiselle varattua aikaa siirretä, mutta jolla hänelle on varattu lisää aikaa kuulemiselle 7.4.2009 saakka. Kirjeessä todettiin, että kuulemisen taustalla on hovioikeuden tuomio 6.2.2009, ja A on kyennyt virkavapaudestaan huolimatta osallistumaan asian käsittelyyn tuomioistuimessa. Lisäksi on otettu huomioon se, että kuulemiskirjeessä on mainittu asiamiehen käyttömahdollisuudesta vastauksen laatimisessa sekä mahdollisuudesta ilmoittaa pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen kuulemisesta. Näillä perusteilla työsuojelupiiri on katsonut, ettei A:n oikeusturva vaarannu sillä tavalla, että kirjalliselle kuulemiselle varattua määräaikaa olisi ollut tarpeellista siirtää. A on kirjeen johdosta toimittanut 6.4.2009 päivätyn kuulemisen siirtopyynnön, jossa ei ole

tuotu esille sellaisia seikkoja, joiden johdosta työsuojelupiirillä olisi ollut aihetta siirtää kuulemista tai myöntää sille lisääaikaa.

Irtisanominen

Käräjäoikeus on 9.1.2008 antamallaan tuomiolla tuominut A:n yritetystä yllytyksestä perättömään lausumaan 17.12.2007 – 2.1.2008 ja kotirauhan rikkomisesta 10. – 14.9.2006 yhteiseen 35 päivän ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Kotirauhan rikkominen on kohdistunut henkilöön, joka on myös työsuojelupiirin palveluksessa.

Hovioikeus on 6.2.2009 antamallaan tuomiolla tuominut A:n edellä todettujen tekojen lisäksi myös kotirauhan rikkomisesta 7.11.2006. Hovioikeus on kuitenkin katsonut, että käräjäoikeuden aiemmin A:lle tuomitsema rangaistus on hänelle riittävä seuraamus myös hänelle hovioikeudessa syyksi luetusta teosta. Hovioikeuden tuomio on lainvoimainen.

Yritetty yllytys perättömään lausumaan on vakava oikeudenkäyntiin liittyvä rikos. Teko heikentää paitsi työnantajan luottamusta A:han niin myös luottamusta viranomaisen toimintaan yleensä. Lisäksi A on tuomittu pidempiaikaisesta toiseen työsuojelupiirin tarkastajaan kohdistuneesta kotirauhan rikkomisesta. Työsuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa työturvallisuuslain 28 §:n noudattamista, jossa säädetään työssä esiintyvistä häirinnästä tai muusta epäasiallisesta kohtelusta. Syyllisyys työtoverin kotirauhan rikkomiseen heikentää samalla tavoin työnantajan luottamusta A:han ja luottamusta työsuojeluviranomaisen toimintaan yleensä. Työsuojeluviranomainen valvoo työsuojelua koskevien säännösten noudattamista työpaikoilla. Hän on velvollinen ilmoittamaan poliisille rikoksen, jos on perusteita epäillä, että on tehty työsuojeluviranomaisen valvottavana olevassa laissa tai rikoslain 47 luvussa rangaistavaksi säädetty teko. Työsuojeluviranomainen käyttää julkista valtaa ja toimii asiantuntijana poliisi- ja syyttäjäviranomaisten sekä tuomioistuinten käsittelemissä asioissa. Tuomioistuimessa A:n syyksi luettuja tekoja on pidettävä työsuojelupiirin tarkastajan tehtävissä toimivalta henkilöltä erityisen moitittavina tekoina, jotka heikentävät työnantajan luottamusta A:n toimintaan sekä työsuojelupiirin tarkastajana että työtoverina työyhteisössä, ja samalla teot heikentävät ulkopuolisten luottamusta paitsi A:n toimintaan tarkastajana niin myös työsuojelupiirin viranomaisen toimintaan yleensä.

Ottaen huomioon tarkastajan tehtävät ja toimivallan valvoa työsuojelua koskevan lainsäädännön noudattamista sekä virkamieslain 14 §:n 2 momentti, voidaan A:n syyllistymistä edellä todettuun tekoon pitää sellaisena erityisen painavana syynä, että työsuojelupiirillä on oikeus irtisanomiseen virkamieslain 25 §:n 2 momentin nojalla.

Virantoimituksesta pidättäminen

Irtisanomisen perusteena oleva lainvoimainen tuomio yritetystä yllytyksestä perättömään lausumaan ja kotirauhan rikkominen ovat sellaisia tekoja, jotka ottaen huomioon tarkastajan tehtävät ja toimivallan julkisen vallan käyttäjänä, osoittavat A:n siinä määrin soveltumattomaksi työsuojelupiirin tarkastajan virkatehtävien hoitamiseen, että virantoimitusta ei voida jatkaa. Työsuojelupiiri pitää A:n virantoimituksesta virkamieslain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan perusteella.

Oikaisuvaatimus

Työsuojelupiirin päätös irtisanomisesta ja virantoimituksesta pidättämisestä tulee kumota.

Perustelut

Kuuleminen

Työsuojelupiiri on toiselle virkamiehelle lähettämässään kuulemiskirjeessä ilmaissut A:han kohdistamastaan kuulemisesta ja sen syistä. Työnantajan toiminta rikkoo A:n yksityisyyden suojaa.

A on pyytänyt terveydentilaansa vedoten kuulemisen siirtämistä. Hän on toimittanut työnantajalle lääkärintodistukset terveydentilastaan ja virkavapaus-hakemukset. Työnantaja vastasi siirtopyyntöön tekstiviestillä. A vastasi viestiin, jolloin työnantaja ilmoitti taas tekstiviestitse, että kuulemista lykätään. Myöhemmin työnantaja lähetti myös kirjeen kuulemisen siirtämisestä terveydellisistä syistä ja muiden tarvittavien lisätietojen hankkimisen vuoksi. Tämän jälkeen työnantaja lähetti haastemiehen välityksellä kirjeen, jossa ilmoitettiin, ettei kuulemista pidetä virkasuhteen päättämisasiassa välttämättömänä. Työnantaja toimitti vielä tämänkin jälkeen haastemiehen välityksellä uuden kuulemiskirjeen, jossa ilmoitettiin kuulemiselle uusia syitä. A:n terveydentilassa ei ollut edelleenkään tapahtunut muutoksia, minkä vuoksi hän pyysi jälleen kuulemisen siirtämistä. Työnantaja ilmoitti haastemiehen toimittamassa kirjeessä, ettei kuulemista siirretä. A lähetti jälleen uuden siirtopyynnön, johon työnantaja ei vastannut. Työnantaja on vasta 8.4.2009 antamassaan päätöksessä ilmoittanut, ettei kuulemista siirretä. A:ta ei siten ole kuultu ennen päätöksentekoa. Työnantaja oli aiemmin hyväksynyt terveydelliset syyt kuulemisen siirtämiselle. A:n terveydentila ei ollut muuttunut. A on ollut virkavapaalla 10.12.2007 lukien sairautensa johdosta ja virkavapaus tulee jatkumaan ainakin 30.9.2009 saakka. Hän on ollut 1.12.2008 saakka kuntoutustuella.

Käräjä- ja hovioikeuden istunnoista ei voi kieltäytyä. Näissä istunnoissa A:lla on lisäksi ollut avustaja. Sopivan avustajan hankkiminen kuulemiseen ei sen sijaan terveydellisistä syistä ollut mahdollista.

Irtisanominen

Päätöksen esittelijänä on toiminut työsuojelupiirin lakimies B, joka on vapaaehtoisesti ollut todistamassa A:ta vastaan käräjä- ja hovioikeudessa niiden asioiden yhteydessä, joihin päätös irtisanomisesta ja virantoimituksesta pidättämisestä perustuu. B:n suhtautuminen A:han on hänelle tuntemattomasta syystä ollut jo vuodesta 2006 alkaen hyvin kielteistä.

Työnantaja ei ole päätöksessään perustellut, miten A:n sama tuomio heikentää työnantajan luottamusta A:n toimintaan tarkastajana tai työyhteisön jäsenenä tai suojeluviranomaisena yleensä. Kun otetaan huomioon, ettei A ole ollut töissä tuomion jälkeen, ei työnantaja voi väittää luottamuksen heikentyneen. Yritetyn yllytyksen osalta käräjäoikeuden tuomio on saanut lainvoiman jo 9.1.2008. A oli tuomion antamisen aikana virkavapaalla. Työnantaja on ryhtynyt tuomion osalta toimenpiteisiin vasta 7.4.2009 eli 1 vuosi ja 3 kuukautta

tuomion antamisen jälkeen. A kiistää syyllistyneensä kotirauhan rikkomiseen, vaikka hänet on kyseisestä teosta tuomittu. Tuomio koski kuutta puhelinsoittoa kahden päivän aikana, eikä kyse ole työnantajan väittämällä tavalla ”pidempi aikaisesta” teosta.

A on toiminut työsuojeluinsinöörinä vuodesta 2000 lähtien. Hän on toiminut koko ajan nuhteettomasti. Teko, josta käräjäoikeus on A:n tuominnut, ei millään tavalla kohdistunut työsuojeluhallintoon, työnantajaan taikka A:n virkatehtäviin. Tuomio koski A:n toimintaa yksityishenkilönä virka-ajan ulkopuolella, eikä sillä ole mitään tekemistä hänen virkatehtäviensä kanssa. Teko ei heikennä luottamusta Työsuojelupiiriin viranomaisena tai työsuojeluhallinnon uskottavuutta. A on hoitanut työnsä moitteettomasti. Työsuojelupiiriin piiripäällikkö C on sanomalehdessä 10.1.2008 korostanut A:n tuomiota koskevan tapauksen olevan siviilipuolen asia, jolla ei ole vaikutusta työsuojelupiiriin toimintaan tai työntekijöiden työhön.

A on jo 28.11.2007 siirretty pois työsuojeluinsinöörin tehtävistä valtakunnallisen hankkeen hankevastaavaksi vuoden 2008 alusta lukien ainakin kahden vuoden määräajaksi. A ei ole pyynnöstä huolimatta saanut päätökselle perusteluja. Työnantajan ilmoituksen mukaan uusi tehtävä ei ole työsuojelupiirin normaalia tarkastustoimintaa. A:n käsityksen mukaan siirron taustalla on työnantajan ja työyhteisön halu savustaa hänet ulos.

Tehtävien siirron lisäksi työnantaja ilmoitti siirtävänsä A:n erilliseen työnantajan varaamaan toimipisteeseen. Työnantaja ilmoitti myös, ettei A saa olla missään tekemisissä työyhteisön kanssa, eikä hän saa tulla työsuojelutoimistoon edes toimistokokouksiin, joissa käsitellään työpaikan yhteisiä asioita. Työnantaja ilmoitti samalla, että A:lta otetaan pois työsuojelutoimiston avaimet.

Työnantaja on kohdellut A:ta syrjivästi ja epäasiallisesti vuodesta 2006 alkaen. Hän kokee tulleen työpaikkakiusatuksi. Sairaus, jonka vuoksi A on virkavapaalla, on saanut alkunsa työnantajan ja työyhteisön epäasiallisesta toiminnasta häntä kohtaan. Kaikki tämä on saanut aikaan muun muassa tilanteen, jossa A pyrki epätoivoisesti puolustautumaan oikeudenkäynnissä tavalla, jota ei olisi tapahtunut ilman vakavaa sairautta.

Vastine:

Työsuojelupiiri on vastineessaan todennut muun ohella seuraavaa:

Kuuleminen

A:n virkasuhteen päättämiseen liittyvä kuulemisprosessi käynnistettiin kutsuamalla hänet kuulemistilaisuuteen 9.10.2008 päivätyllä kutsulla. Koska kyseinen kuulemiskirje oli yksilöinniltään ja muilta tiedoiltaan puutteellinen, lykättiin kuulemista 17.10.2008 lähetetyllä kirjeellä, jolla A:lle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi tarvittaessa myöhemmin ja kun käräjäoikeudessa 9.1.2008 annettu tuomio, josta oli valitettu hovioikeuteen, on tullut kokonaisuudessaan lainvoimaiseksi. Hovioikeus ratkaisi asian kokonaisuudessaan 6.2.2009 antamallaan tuomiolla, joka jäi lainvoimaiseksi. Kuulemisprosessi käynnistettiin tämän jälkeen 3.3.2009 uudelleen. Kuulemiskirjeen lähettäminen uudelleen A:lle oli

työsuojelupiirin käsityksen mukaan nimenomaan A:n etu. Kirjeestä ilmenee, että kuuleminen koskee irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä, ja että irtisanomista harkitaan muun muassa hovioikeuden tuomion perusteella. A on 12.3.2009 päivätyllä kirjeellä pyytänyt kuulemisen siirtämistä ja työsuojelupiiri on 23.3.2009 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut, että kuulemiselle varattua määräaikaa ei siirretä. Kirjeellä on kuitenkin pidennetty kuulemiselle varattua määräaikaa 7.4.2009 saakka. Se, että A on 6.4.2009 uudelleen samoilla perusteilla pyytänyt kuulemisen siirtämistä, ei työsuojelupiirin näkemyksen mukaan voinut estää päätöksentekoa asiassa.

A on ollut vikavapaalla sairauden takia vuoden 2007 loppupuolelta saakka. Lääkärintodistuksista ilmenee, että hänen terveydentilansa on virkasuhteen irtisanomisen aikaan pysynyt samankaltaisena kun arvioidaan erityisesti hänen terveydellistä kykyään olla mukana kuulemisprosessissa. A on kyennyt esiintymään hovioikeudessa, eikä hovioikeuden tuomiosta ilmene, että A:n terveydentila olisi vaikuttanut todistelutarkoituksessa annetun kertomuksen arviointiin tai muutoinkaan asian arviointiin ja ratkaisemiseen. Ottaen huomioon, että irtisanominen perustuu paljolti kyseiseen tuomioon, ja että A:n terveydentila on pysynyt samankaltaisena, ei ole syytä olettaa, etteikö A olisi halutessaan kyennyt toimittamaan kuulemiseen vastineen. Hänelle on myös kuulemiskirjeessä mainittu mahdollisuudesta käyttää asiamiestä. A on kyennyt myös itse laatimaan oikaisuvaatimuksen virkamieslautakunnalle, vaikka hänen terveydentilansa on oikaisuvaatimuksen liitteenä olevan lääkärintodistuksen mukaan pysynyt edelleen samankaltaisena.

Irtisanominen

Työsuojelutarkastajan tehtävää on sen luonteen ja toimivaltuuksien vuoksi pidettävä erityistä luottamusta edellyttävänä tehtävänä. Tarkastajan tehtäviin voi kuulua myös oikeudessa esiintyminen joko työsuojelupiirin puolesta kuuluttavana tai todistajana. A:n syyksi luetun ylitetyn yllytyksen perättömyyden lausumaan viranomaismenettelyssä vakavuutta kuvaa se, että hänelle on siitä seurauksena tuomittu ehdollinen vankeusrangaistus. Koska kyseisessä teossa on kyse vakavasta rikoksesta, joka kohdistuu oikeudenkäyttöä vastaan, ei arviointia työsuojelupiirin näkemyksen mukaan lievennä se, että A on teon yhteydessä esiintynyt yksityishenkilönä. Mikäli tällaiseen tekoon syyllistynyt henkilö jatkaisi tarkastajana, on mahdollista, että se heikentäisi koko työsuojeluhallinnon uskottavuutta.

Virkasuhteen irtisanomisprosessi on käynnistetty vasta sen jälkeen kun A:ta koskenut oikeudenkäynti on kaikilta osin saatettu lainvoimaiseen päätökseen hovioikeudessa. Tämä on ollut nimenomaan A:n etu.

Vastaselitys:

A on antamassaan vastaselityksessä todennut muun muassa, että työsuojelupiirillä ei ole lääketieteellistä asiantuntemusta arvioida A:n terveydentilaa tai sitä, onko kuuleminen ollut hänen terveydentilastaan johtuen mahdollista. Vaikea-asteinen masennus on sairaus, joka on estänyt A:ta täysin vastaamasta kuulemiseen. A on joutunut työpaikkakiusaamisen kohteeksi työpaikallaan, mistä on selvityksenä käräjäoikeuden 4.6.2009 antama tuomio. Kyseiseen tapaukseen työnantaja ei puuttunut A:n useista pyynnöistä huolimatta. Työnantaja on irtisanonut A:n virkasuhteen hänen sairauslomansa aikana.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Kuuleminen

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 66 §:n 2 momentin mukaan ennen kuin virkamiehelle annetaan varoitus, on virkamiehelle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Hallintolain 33 §:n 1 momentin mukaan asiakirjan täydentämistä, selityksen antamista ja selvityksen esittämistä varten on asetettava asian laatuun nähden riittävä määräaika.

Samana pykälän 2 momentin mukaan asianosaiselle on ilmoitettava, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estä asian ratkaisemista. Määräaikaa voidaan asianosaisen pyynnöstä pidentää, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain 36 §:n mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kuulemisesta koskevassa pyynnössä on tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään. Asianosaiselle on toimitettava kuulemisen kohteena olevat asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä taikka varattava muutoin tilaisuus tutustua niihin.

Esitetty selvitys

Työsuojelupiiri on toimittanut A:lle ensimmäisen 9.10.2008 päivätyn kutsun kuulemistilaisuuteen 9.10.2008. Kutsussa todetaan, että työsuojelupiiri harkitsee A:n virkasuhteen päättämistä valtion virkamieslain 25 §:ssä tarkoitettuun irtisanomiseen tai saman lain 33 §:ssä tarkoitettuun purkamiseen oikeuttavilla perusteilla.

A on 10.10.2008 päivätyllä kirjelmällä ilmoittanut, ettei pysty terveydellisistä syistä valmistautumaan taikka osallistumaan hänelle varattuun kuulemistilaisuuteen. Hän on viitannut aiemmin työnantajalle toimittamiinsa lääkärintodistuksiin ja pyytänyt, että kuulemistilaisuutta siirretään, kunnes hänen terveydentilansa on kohentunut.

Työsuojelupiiri on 17.10.2008 päivätyllä kirjelmällä ilmoittanut, että terveydellisistä syistä esitetyn siirtopyynnön ja muiden tarvittavien lisäselvitysten vuoksi kuulemistilaisuuden järjestämistä lykätään toistaiseksi.

Työsuojelupiiri on käynnistänyt A:n irtisanomismenettelyn uudelleen toimittamalla A:lle 3.3.2009 päivätyn kirjelmän, jossa hänelle on ilmoitettu tilaisuudesta tulla kirjallisesti kuulluksi virkasuhteen irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevassa asiassa. Kuulemisen perusteena on ilmoitettu olevan

käräjäoikeuden 9.1.2008 antama ja hovioikeuden 6.2.2009 antama tuomio, joilla A on tuomittu yritetystä yllytyksestä perättömän lausumaan ja kotirauhan rikkomisesta. Määräaika kuulemiselle on ollut 16.3.2009 ja kirjelmässä on todettu mahdollisuudesta käyttää vastauksen laatimisessa asiamiestä. Lisäksi A:ta on pyydetty samalla ilmoittamaan, varataanko pääluottamusmiehelle tai luottamusmiehelle valtion virkamiesasetuksen 43 §:n mukaisesti tilaisuus tulla kuuluksi ennen mahdollisen irtisanomista sekä virantoimituksesta pidättämistä koskevan päätöksen tekemistä.

A on toimittanut työsuojelupiirille 12.3.2009 päivätyn pyynnön kuulemisen siirtämisestä. Hän on pyynnössään viitannut työnantajalle aikaisemmin lähettämiinsä lääkärintodistuksiin ja pyytänyt, että kuulemistilaisuutta siirretään myöhempään ajankohtaan, kunnes hänen terveydentilansa on kohentunut.

Työsuojelupiiri on toimittanut A:lle 23.3.2009 päivätyn kirjelmän, jossa on todettu muun muassa, että A:n kuulemisen taustalla on hovioikeudessa 6.2.2009 annettu tuomio, ja A on kyennyt osallistumaan asian käsittelyyn tuomioistuimessa virkavapaudestaan huolimatta. Ottaen lisäksi huomioon A:lle toimitetussa kuulemiskirjeessä mainitut asiamiehen käyttömahdollisuus mahdollisen vastauksen laatimisessa sekä mahdollisuus ilmoittaa pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen kuulemisesta, työsuojelupiiri on katsonut, ettei A:n oikeusturvan voida katsoa vaarantuvan sillä tavoin, että kirjalliselle kuulemiselle varattua määräaikaa olisi tarpeellista siirtää. Aiemmasta kuulemiskirjeestä poiketen kuulemiselle varattua määräaikaa on kuitenkin pidennetty 7.4.2009 saakka. A on tiedoksiantomerkinnän mukaan saanut kyseisen kirjelmän tiedokseen 25.3.2009.

A on edelleen toimittanut työsuojelupiirille 6.4.2009 päivätyn kuulemisen siirtopyynnön, jossa hän on ilmoittanut, ettei terveydentilastaan johtuen pysty oikeusturva huomioon ottaen valmistamaan kirjallista kuulemistä itse eikä mahdollisen asiamiehen välityksellä 7.4.2009 mennessä. A on pyytänyt kuulemisen siirtämistä myöhempään ajankohtaan, kunnes hänen terveydentilansa on kohentunut. Oikeuskäsittely on heikentänyt hänen terveydentilaansa edelleen.

Lääkärintodistuksen mukaan A on ollut työkyvytön ajalla 10. – 15.12.2007 unettomuuden ja työuupumuksen vuoksi. A on edelleen lääkärintodistusten mukaan ollut työkyvytön masennuksen vuoksi ajalla 16.12.2007 – 30.4.2008, keskivaikean masennustilan vuoksi ajalla 1.5. – 30.6.2008, toistuvan masennuksen keskivaikean masennusjakson vuoksi ajalla 1.7. – 5.10.2008 ja vaikea-asteisen masennustilan vuoksi 23.9.2008 – 30.9.2009.

Oikeudellinen arviointi

Työsuojelupiirin vastineen mukaan A:n ensimmäinen 9.10.2008 käynnistetty kuulemisprosessi keskeytettiin, koska kuulemiskirje oli yksilöinniltään ja muilta tiedoiltaan puutteellinen, ja koska kuuleminen haluttiin järjestää käräjäoikeuden tuomion tultua kokonaan lainvoimaiseksi. Työsuojelupiirin on sittemmin käynnistänyt kuulemisen uudelleen maaliskuussa 2009 lähettämällään kirjeellä. Näin ollen aiemmassa kuulemiskirjeessä olleilla puutteilla tai virheellisyyksillä ei ole merkitystä arvioitaessa kuulemisen lainmukaisuutta.

A on esitettyjen lääkärintodistusten mukaan ollut työkyvytön 10.12.2007 luki- eli jo yli vuoden ennen työsuojelupiirin maaliskuussa toimittamaa kuule-

miskirjettä. Hänen terveydentilansa on pysynyt ajalla 16.12.2007 - 5.10.2008 suhteellisen samanlaisena, keskivaikean masennuksen eri muotoina, mutta terveydentila on ajalla 23.9.2008 - 30.9.2009 pahentunut vaikea-asteiseksi masennustilaksi. A:n työkyvyttömyys ja sairaus ovat kestäneet edellä todetulla tavalla pitkään. A:n esittämistä lääkärintodistuksissa tai erikoislääkärin palautteista ei ilmene lääkärin arviota siitä, onko A ollut terveydentilansa puolesta kykenevä osallistumaan kuulemistilaisuuteen tai antamaan selityksensä kirjallisesti, eikä myöskään arvioita siitä, milloin A:n kuuleminen voitaisiin mahdollisesti suorittaa. Toisaalta myöskään työsuojelupiiri ei ole pyrkinyt selvittämään näitä seikkoja. Vaikea-asteinen masennustila on sairaus, joka on voinut vaikeuttaa A:n mahdollisuuksia esittää näkemyksensä myös kirjallisesti.

Työsuojelupiirin 23.3.2009 päivätty kuulemiskirje on sanamuodoltaan ristiriitainen siltä osin, kuin siinä on todettu, ettei kuulemiselle varattua määräaikaa ole tarpeen siirtää, mutta määräaikaa kuitenkin pidennetään 7.4.2009 saakka. Kirjeestä kuitenkin ilmenee selkeästi se, että työsuojelupiiri ei ole pitänyt kuulemisen siirtämistä A:n oikeusturvan ja terveydentilan perusteella tarpeellisenä, ja tästä syystä A:lle on haluttu antaa lisää aikaa toimittaa kirjallinen selityksensä. Kun otetaan huomioon, että A:lle on erikseen ilmoitettu mahdollisuudesta käyttää avustajaa kirjallisen vastineen laatimisessa, ja kun kirjallisen kuulemisen määräaikaa on pidennetty samalla kun A:lle on ilmoitettu, ettei kuulemista lykätä sairauden perusteella, ei asiassa ole tapahtunut sellaista kuulemisvirhettä, jonka perusteella päätös irtisanomisesta ja virantoimituksesta pidättämisestä olisi kumottava.

Irtisanominen ja virantoimituksesta pidättäminen

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain (750/94) 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtävänsä edellyttämällä tavalla.

Valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Saman pykälän 3 momentin mukaan irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitetulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut viranomaisen tietoon.

Valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisen turvallisuuden.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Esitetty selvitys

Käräjäoikeus on 9.1.2008 tuominnut A:n kotirauhan rikkomisesta 10. - 14.9.2006 ja yritetystä yllytyksestä perättömään lausumaan 17.12.2007 - 2.1.2008 yhteiseen 35 päivän ehdollisen vankeusrangaistukseen. Tuomion perusteluista ilmenee, että A on 10. - 14.9.2006 välisenä aikana häirinnyt D:n kotirauhaa soittamalla D:n omaan henkilökohtaiseen matkapuhelimeen kuusi aiheetonta puhelua työajan jälkeen ja lähinnä ilta-aikana, jolloin D on ollut kotona. A:lla ei ole ollut mitään asiallista asiaa D:lle ja soittojen lukumäärästä ja niiden soittoajoista on pääteltävissä, että niiden tarkoituksena on ollut ainoastaan häiritä ja kiusata D:tä ja hänen kotirauhaansa. Edelleen syyttäjän rangaistusvaatimuksesta ilmenee yritetyn yllytyksen perättömään lausuman osalta, että A yritti taivuttaa veljensä E:n kertomaan poliisille E:tä todistajana henkilökohtaisesti kuultaessa ja totuudessapysymisvelvollisuudesta muistutettuna vastoin totuutta, että A oli 7.11.2006 kello 18-21 välisen ajan veljensä E:n asunnossa eikä soittanut sieltä tuona aikana mihinkään. A tarvitsi vireillä olevassa oikeudenkäynnissä alibia siihen, ettei hän ollut kotonaan 7.11.2006.

Hovioikeus on tuominnut A:n 6.2.2009 käräjäoikeuden aiemmin tuomitsemien tekojen lisäksi kotirauhan rikkomisesta 7.11.2006. Myös kyseinen teko on kohdistunut D:hen. Hovioikeus on tuomion perustelujen mukaan katsonut näytetyksi, että A ja F ovat yhdessä 7.11.2006 häirinneet D:n kotirauhaa soittamalla hänelle 11 aiheetonta puhelua. Hovioikeus on katsonut, että käräjäoikeuden tuomitsema rangaistus on riittävä seuraamus A:lle myös nyt syyksi luetusta teosta.

Työsuojelupiirin vastineen mukaan A on 28.11.2007 tehdyllä ratkaisulla siirretty pois työsuojeluinsinöörin tehtävistä valtakunnallisen hankkeen hankevas- taavaksi 1.1.2008 lukien kahden vuoden määräajaksi.

Oikeudellinen arviointi

Irtisanomiseen voidaan ryhtyä, kun siitä päättävä viranomainen katsoo irtisanomisen edellytysten täyttyvän. Koska A:n irtisanomisperusteena ollut käräjäoikeuden tuomio ei ole tullut kokonaisuudessaan lainvoimaiseksi, vaan tuomiosta valitettiin hovioikeuteen, on työnantajan harkinnassa ollut, ryhdytäänkö A:n irtisanomiseen ennen asian hovioikeuskäsittelyä vai vasta tämän jälkeen. Hovioikeuden tuomion odottaminen sen varmistamiseksi, että edellytykset irtisanomiselle olivat olemassa, on ollut hyväksyttävää. A:n irtisanominen on siten tapahtunut valtion virkamieslain 25 §:n 3 momentissa tarkoitettussa koh- tuullisessa ajassa.

A:n irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevan päätöksen valmisteluun ja päätöksentekoon on osallistunut lakimies B, joka on esiintynyt syyttäjän todistajana A:ta koskeneessa rikoskäsittelyssä. Todistajana toiminen on lakisääteinen velvollisuus, eikä se ole voinut vaarantaa B:n puolueet- tomuutta hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettulla tavalla. B ei siten ole ollut esteellinen osallistumaan A:n irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevan asian käsittelyyn tällä A:n esittämällä perusteella.

A on irtisanottu työsuojeluinsinöörin virasta. Hän on toiminut virassaan työ- suojelupiirin tarkastajan tehtävissä. Sillä seikalla, että A on työnantajan pää- töksellä siirretty ennen irtisanomistaan väliaikaisesti muihin tehtäviin, ei ole

merkitystä arvioitaessa irtisanomisperusteiden vaikutusta hänen kykyynsä ja työnantajan luottamusta hänen kykyynsä huolehtia virkavelvollisuuksistaan.

Työsuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa työsuojelua koskevien säännösten noudattamista työpaikoilla. Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa säädetään muun muassa työsuojeluviranomaisen eli tarkastajan tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksista. Tarkastustoiminta voi johtaa velvoittaviin päätöksiin, joiden tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai teettämis- tai keskeyttämisuhka. Lisäksi laissa säädetään työsuojeluviranomaisen ilmoittamisvelvollisuudesta muille viranomaisille sekä velvollisuudesta ilmoittaa poliisille esitutkintaa varten rikos. Poliisiin on varattava työsuojeluviranomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi esitutkinnassa, virallisen syyttäjän on varattava työsuojeluviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen ennen syyteharkinnan päättämistä ja työsuojeluviranomaiselle on asiaa tuomioistuimessa suullisesti käsiteltäessä läsnäolo- ja puheoikeus.

Edellä todetut tehtävät ja toimivaltuudet huomioiden työsuojeluinsinöörin virkaa on pidettävä luonteeltaan sellaisena, että sen hoitaminen voi edellyttää erityistä käyttäytymisvelvoitetta myös vapaa-aikana.

A on lainvoimaisten tuomioiden perusteella syyllistynyt vapaa-aikanaan yritettyyn yllytykseen perättömään lausumaan tuomioistuimessa 17.12.2007 - 2.1.2008 sekä kotirauhan rikkomiseen 10. - 14.9.2006 ja 7.11.2006. Ensin mainittu teko on selvästi vastoin edellä todettuja työsuojelupiirin tarkastajan tehtäviä ja toimivaltuuksia ja sen on katsottava heikentävän paitsi esimiesten ja työtovereitten luottamusta A:n kykyyn huolehtia virkavelvollisuuksistaan, myös ulkopuolisten luottamusta työsuojelupiirin toimintaan. Kun otetaan huomioon, että työsuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa myös työturvallisuuslain 28 §:n, jossa säädetään työssä esiintyvistä häirinnästä, noudattamista työpaikoilla, on myös syyllistymistä kotirauhan rikkomiseen pidettävä työsuojeluinsinöörin virassa olevalta moitittavana tekona kun otetaan erityisesti huomioon se, että teko on kohdistunut toiseen samassa virastossa työskentelevään henkilöön.

Irtisanomista harkittaessa on kuitenkin kiinnitettävä huomioon virkamiehen olosuhteisiin kokonaisuutena ja hänen mahdollisuuksiinsa edelleen toimia virkamiehenä. A:n tilanteessa ei ole esitetty erityisiä seikkoja, jotka puoltaisivat virkasuhteen jatkamista. Työsuojelupiirillä on ollut erityisen painava syy irtisanoa A:n virkasuhde.

Irtisanomisen perusteena oleva teko osoittaa A:n siinä määrin sopimattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa. Työsuojelupiirillä on siten ollut perusteet pidättää A virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 §, 25 § 2 ja 3 momentti, 40 § 2 momentti 4 kohta ja 66 § 2 momentti.

Hallintolaki 27 § 1 momentti, 28 § 1 momentti 7 kohta, 33 §, 34 § 1 momentti ja 36 §.

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Kulla

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja asian käsittelyyn osallistuivat puheenjohtaja Kulla ja jäsenet Äijälä, Isomäki, A. Nieminen, M. Nieminen, Komulainen ja Keturi.